

Մեր խեղճ դասավորների և դասախազների աշխատավարձը բարձրացվում է ամսիս

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Երեկ խորհրդարանի նիստն սկսե-
լուց առաջ դասավորական
կորուստը հարգանքի տուրք մատու-
ցեց 1999 թվականի հոկտեմբերի
27-ի ահաբեկչությանը զոհ գնա-
ցած ղեկավար աշխատողի հիշատակին՝
ժողովի այգում տեղադրված հու-
սարձանին: Արդեն միսուսում ԱԺ ԳԵ-
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ **Հովիվ Արախանյան**

Քաղաքապետի հրաժարականը

ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒՅՈՒՆՅԱՆ
Երեւանի քաղաքապետ Կարեն
Կարապետյանն այն քաղաքական
դեմքերից է, որ ամուր կանգնած է
հողին, վայելում էր իշխանու-
թյունների համակրանքն ու ա-
ջակցությունը: Կարապետյանին
ՀՀ-ն էր առաջադրել քաղաքա-
պետի պաշտոնում, ասել է թե վա-
յելում էր նախագահի վստահու-
թյունը, հետեւաբար, եթե նա հրա-
ժարական էր սալիս կամ նրան
ստիպում են հրաժարական սալ,
աղա ղափառներն իրոք լուրջ
են: Միգուցե Կարապետյանն իրոք
իր կամով է հրաժարվում քաղա-
քապետի պաշտոնից, որովհետեւ
Մոսկվայում «Գազպրոմ» ընկե-
րությունն իրեն աշխատանքի ա-
վելի լավ առաջարկ է արել, բայց,
երբ նա ընտրվեց քաղաքապետ,
աշխատեց համոզված էին, որ նա
քաղաքական «դրայվը» միայն քա-
ղաքապետի պաշտոնով չի սահ-
մանափակվի: Ասում էին՝ Կարա-
պետյանը հաջորդ վարչապետ

դառնալու լուրջ հավակնություն-
ներ ունի: Թեմեկ քաղաքապետն
անընդհատ հերժու էր այդ լուրե-
րը, սակայն խոսակցությունները
չէին դադարում: Իսկ ԱԺ-ում
Տիգրան Սարգսյանի վերջին ե-
լույթը հասկեցրեց՝ Տ. Սարգսյա-
նը ՀՀ-ի թեկադրող դեմքերից է,

իշխանությունները ցարունակում
են նրան ժամանակ վարչապետի
պաշտոնում: Եթե, իրոք, քաղաքա-
պետը հրաժարական տա, աղա
առիթ կա աստիճան կատարվածը
մեկնաբանելու ՀՀ-ԲՀ-ի մայ-
ֆարի համատեղում:

Ըստ կրկին չհաստատված տեղե-
կությունների՝ քաղաքապետի հրա-
ժարականը կհայտարարվի երկու-
սաթի: Նրան կփոխարինի փոխ-
քաղաքապետ Տարոն Մարգարյա-
նը: Ասում են՝ Սերժ Սարգսյանն է
հորդորել, որ հրաժարականի լուրը
հայտարարվի միայն, երբ Փարիզի
քաղաքապետը կհեռանա մեր
երկիր:

Եթե ամփոփենք Կարապետյա-
նի պաշտոնավարումը, որդես քա-
ղաքապետի նրան չհաջողվեց ու-
րակական էական փոփոխու-
թյուններ առաջացնել երեւանցու
կյանքում, թեւ փորձեց որոշ քա-
րեփոխումներ կատարել, բայց գե-
խավոր հարցեր մնացին:

Տես էջ 2

ասաց. «Հարգելի գործընկերներ,
1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին Ազգա-
յին ժողովում ժողովում ժողովում 2008 թվա-
կանին ընդունված համադասա-
խան դասավորների և դասա-
խազների աշխատավարձերի դրույ-
մի անկախության, ղեկավարու-
թյան կայացման ու բանակաշի-
նության գործում խոսքը ներդրում
ունեցած ղեկավար ու քաղաքա-
պետ գործիչներ, ազգային հերոս-
ներ Կարեն Դեմիրճյանի, Վազգեն
Սարգսյանի, հայոց ղեկավարու-
թյան նվիրյալներ Յուրի Բախչյանի,
Ռուբեն Միրոյանի, Միհայել Զոթա-
յանի, Արմենակ Արմենակյանի,
Հենրիկ Արախանյանի, Լեոնարդ
Պետրոսյանի հիշատակը: Խնդրում
են մեկ րոպե լուրջաբար հարգենք
նրանց հիշատակը»:

Երեկ երկու՝ հասարակայնության
ուժադրությունը գրավող թեմա էր
ֆինանսական խորհրդարանում «ՀՀ
օրենսդիր, գործադիր և դատական
իշխանության մարմինների ղեկա-

ցասական վերաբերմունքին արժա-
նացավ, քանի որ այս փոփոխու-
թյանը առաջարկվում էր 2008 թվա-
կանին ընդունված համադասա-
խան դասավորների և դասա-
խազների աշխատավարձերի դրույ-
մի անկախության, ղեկավարու-
թյան կայացման ու բանակաշի-
նության գործում խոսքը ներդրում
ունեցած ղեկավար ու քաղաքա-
պետ գործիչներ, ազգային հերոս-
ներ Կարեն Դեմիրճյանի, Վազգեն
Սարգսյանի, հայոց ղեկավարու-
թյան նվիրյալներ Յուրի Բախչյանի,
Ռուբեն Միրոյանի, Միհայել Զոթա-
յանի, Արմենակ Արմենակյանի,
Հենրիկ Արախանյանի, Լեոնարդ
Պետրոսյանի հիշատակը: Խնդրում
են մեկ րոպե լուրջաբար հարգենք
նրանց հիշատակը»:

Տես էջ 8

Ադրբեջանն ընդունում է «անօդաչուի» ոչնչացումը

Դեռեւս սեղանների կեսերին
սարածվեց տեղեկություն, որ Լեռ-
նային Ղարաբաղի դաշտամու-
թյան բանակի հակաօդային ու-
ժերը ցարից հանել են ադրբեջա-
նական անօդաչու թռչող սարք, ո-
րի առնչությամբ ադրբեջանական
կողմը համառոտեց լուրերը, թե
նման բան չի եղել: Ու թեւ անկա
էին բոլոր փաստերը, այդուհան-
դերձ, հետախուզական սարքի ոչն-
չացման մասին հայկական կող-

մի տեղեկություն Ադրբեջանն
այդդեպ էլ չէր ցանկանում ընդու-
նել:

Միջնորդ ադրբեջանական կա-
րգերը վերջերս սարածեցին մի տե-
ղեկություն, թե ցարից հանված
սարքը ոչնչացրել են ռուսական հա-
սուկ ստորաբաժանումները, այլ ոչ
արցախյան հակաօդային ուժերը:
Այս առնչությամբ Panorama.am-ին
ԼՂՀ ՊԲ լրատվության բաժնի ղե-
կավար Սեմոն Հասարթյանը տե-

ղեկացրել է, որ այդ լուրերը հեռու են
իրականությունից, «ավելին, դա-
նում ձեռնարկության ռեժիմի հա-
սիկ չկա»:

Թե որքանով է ադրբեջանական
կողմի սարածած լուրն իրականու-
թյուն, ակնհայտ է, բայցե ակն-
հայտ է մեկ այլ բան՝ այսօրվա
Ադրբեջանն ընդունում է, որ իր հե-
տախուզական անօդաչու թռչող
սարքն իսկապես ոչնչացվել է:

Ա. Հ.

Ավելի մտախոհիչ են ռուս- ադրբեջանական, քան թուրք-ադրբեջանական հարաբերությունները

Ըստ Ռիչարդ Կիրակոսյանի՝ ՄԱԿ-ում
Ադրբեջանը ԼՂ հարցում ոչինչ չի անի

Ա. ՀԱՐՈՒՅՈՒՆՅԱՆ
Ղարաբաղյան բանակցություն-
ների քաղաքականում հունիսին
Կազմում են ժողովում ենա-
կողմ՝ Հայաստան, Ադրբեջան,
Ռուսաստան հանդիմանում վերջին
հնարավորություն էր դիտարկում,
բայց վերջինն էր Միճակի խմբի
համար, քանի որ այլևս չի աշխա-
տում: «Ավելի ցածր ակնկալիք դեմ
է ունենանք Եվրոմիությունից,
Միճակի խումբը դեմ է արդիա-
կանացվի, փոփոխության են-
թարկվի», դասախազները «Ազ-
գի» հարցին՝ երեկ իր մոտեցումն
այսպես ներկայացրեց «Հեռա-
բան» ակումբի հյուր քաղաքագետ
Ռիչարդ Կիրակոսյանը:

Նրա տարածաբանությամբ, Վլա-
դիմիր Պուտինի վերադարձը ՌԴ
նախագահական արժեքն կարող
է անբարեկամաբ լինել Հայաստա-
նի համար, միջնորդ Ռուսաստանը
մնում է Ղարաբաղյան բանակցու-
թյունների գործընթացում ներգ-
րավված երկիր՝ նախագահի մա-
կարակով:

Կիրակոսյանը ներկայացրեց, որ
Վաչագանյանն օրերս եղել է ունե-
ցել Հայաստանի և Ադրբեջանի

քաղաքացիական հասարակու-
թյունների, նաեւ կառավարության
ներկայացուցիչների մասնակցու-
թյամբ երկխոսության առաջին
փուլը: Հավաքի կարեւորության
երկու հիմն նշեց. նախ, որդես
հայ-ադրբեջանական երկխոսու-
թյան առաջին փուլն, նաեւ տա-
րբեր՝ Հայաստանի և Ադրբեջանի
դաշտանական ներկայացուցիչնե-
րի մասնակցությամբ:

Ենթադրյալ միջոցառմանը մաս-
նակցել են նաեւ Վաչագանյանն
ԼՂՀ ներկայացուցիչը, Հայաստա-
նի և Ադրբեջանի ԱԳՆ ներկայա-
ցուցիչներ, իսկ փակ ու բաց ֆե-
նարկումներն, ըստ Կիրակոսյանի,
արդյունավետ էին, քանի որ ոչ փոր-
ձել են ԼՂ հարցը լուծել, ոչ էլ որո-
շագանդա անել՝ համաձայնելով
չդադարեցնել երկխոսությունը
չհամաձայնեցված հարցերի բախ-
վելիս: Եվ այս ամենի հետ ամենա-
հետաքրքիրն, որ Բախոն հա-
մաձայնել է ման հանդիման, որը,
Կիրակոսյանի ներկայա-
ցմամբ, հստակ տարածաբանում էր
դիտում հայ-ադրբեջանական հար-
ցը հայ-թուրքականից:

Տես էջ 2

«Վանում բնակչությունը ֆուրդ է, ժամանակին հայերն այստեղ ենթարկվել էին կոտորածի կամ արտաքսվել»

Ռոյթերի այս դիտարկումը վշտացրել է թուրքական
«Միլիտեթ» թերթին

Հ. ԶԱՐԲԱՆ

Ինչդեպ որ ենթադրելի էր, Վանի
երկրաբանական անդրադարձում են
նաեւ արեւմտյան թերթերն ու աշ-
խարհի առաջնակարգ լրատվամի-
ջոցները: Սակայն մոտեցումները
միանշանակ չեն՝ դայմանավոր-
ված թուրքալուրդ ֆրակցիոն հարցի
անմասնադեմ արմատ, երկրաբա-
նի գոտում ֆուրդ բնակչության ճն-
շող մեծամասնությամբ, ինչդեպ
նաեւ թուրքական անվտանգության
ուժերի հետ ՊԿԿ-ի բախումների
նկատելի ակտիվացմամբ:

Այս հանգամանքը ըստ երեւոյ-
թին իր կնիքն է թողել Վանի երկ-
րաբանի գոտում իրականացված
աշխատանքների, որոնք արդեն
դադարեցված են, լուսաբանման
վրա: Օրինակ, անգլիական
«Թայմս» թերթը հոկտեմբերի 25-ին
գրել էր, որ քաղաքի բնակչությունը
մեծաթիվ ֆրեդից է բաղկացած,
անցյալ չորեքշաբթի ֆրեդի 24
թուրք զինծառայող էին սղանել,
նորմալ դայմաններում թուրքա-
կան կառավարությունը գոհունա-
կությամբ կընդունե արտաքսված
օգնությունը, ինչդեպ 1999-ի Մար-
մարայի երկրաբանից հետո, թեւ
ներկայումս դայմանները նորմալ
չեն, բայց օգնությունից հրաժար-

վելը ինքնարթուն է եւ դաժան
վերաբերմունք տուժածների նկատ-
մամբ:

Հոկտեմբերի 26-ին, երբ վար-
սին էին մոտեցում փրկարարա-
կան աշխատանքները, թուրքա-
կան ի դեմս արտոնախարար
Դավիթթողլուի, հանդես եկավ
առաջարկված արտաքսված օգնու-
թյունն ընդունելու դասախա-
զությամբ, թե առանց դրա
հնարավոր չէ վերացնել երկրա-
բանի հետաքրքիրները: Հաջորդ օ-
րը դրան հետեւեց Վան նահան-
գին հարակից Հաֆթարիում ՊԿԿ-ի
դեմ իրականացվող գործողու-
թյունների դադարեցման մասին

դասախազության նախարար
Իսմեթ Յըլմազի հայտարարու-
թյունը:

Այս հայտարարությունը դեմ է
համարվի երկրաբանի հետաքրք-
ների վերացման համար ակնկալ-
վող արտաքսված օգնությունն սա-
նալու դասախազություն: Սակայն
հայտարարությունից 3 օր առաջ,
հոկտեմբերի 24-ին Վանի երկրա-
բանի մասին հարողադրություն
էր տարածել Ռոյթերը, որին երեկ
հակադրեցություններ արձագանքել
է թուրքական «Միլիտեթ» թերթում
այդուհանդիման հեղինակ Ալի Եյու-
փողլուն:

Տես էջ 8

Ուսումնարանների քանակի նվազումը հայ-ռուսական համագործակցությունն արդյունավետորեն զարգանում է

ԱՄՆ ֆաբրիկայի Արթուր Բաղդասարյանը ընդունել է Ռուսաստանի Դաշնության ռազմասեփնիկական համագործակցության դաշնային ծառայության սօբորնի սեղակալ Կոնստանտին Բիրյուկովի գլխավորած դասվարականը:

Ուսումնարանների քանակի նվազումը հայ-ռուսական համագործակցությունն արդյունավետորեն զարգանում է:

Կողմերը գոհունակությամբ նշել են, որ 2010թ. ստորագրված «Ռուսաստանի և Հայաստանի միջև ռազմարդյունաբերության ոլորտում համագործակցության մասին» պայմանագրով նախատեսված հայ-ռուսական համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման ընթացքը բնականոն հունով առաջ է գնում:

ԱՄՆ ֆաբրիկայի Արթուր Բաղդասարյանը իր գոհունակությունն է հայտնի ռազմարդյունաբերության ոլորտում հայ-ռուսական համագործակցության ընթացքի կադրերի կողմից ընդգծելով հայ-կական և ռուսական ռազմասեփնիկական ձեռնարկությունների փոխադարձ ինտեգրման հնարավորությունների ընդլայնման անհրաժեշտությունը:

Զննարկվել են երկու երկրների ռազմասեփնիկական համագործակցության առնչվող հարցեր, այդ թվում՝ նորմալացման արագացումը համապատասխան փոփոխությունների իրականացման անհրաժեշտությունը, որը կնդրաբար երկու երկրների ձեռնարկությունների համագործակցության առավել դյուրինացմանը: Ի լրումն, կողմերը ֆինանսվել են ռազմասեփնիկական համագործակցության ոլորտում մի քանի նոր ծրագրերի իրականացման հնարավորությունը:

Հանդիպման ընթացքում դարձ է հիշատակվել Ռուսաստանի ՖԷՅՄ-ի հետ կապերի մասին և համագործակցության ոլորտում հայ-ռուսական համագործակցության ընթացքի կադրերի կողմից ընդգծելով հայ-կական և ռուսական ռազմասեփնիկական ձեռնարկությունների փոխադարձ ինտեգրման հնարավորությունը:

Ավելի մտախոհիչ են ռուս-ադրբեջանական, քան քուրդ-ադրբեջանական հարաբերությունները

1-ին էջից

Այս շաբաթավերջին էլ մեկ այլ կոնֆերանս, որին Կիևից հասնող մասնակցություն է կլինի Սաաբուլում արդեն հայ-թուրքական բեմաբարդների հարցերը կործակելու նոր ազդակներ հաղորդել գործընթացին: Զաղաֆազեն, այդուհանդերձ, գտնում է, որ հստակ է բոլոր ստատուսների ուղղությունը՝ դեմոկրատիա:

Երա Երևանից մասնաճյուղի ձախողումների ու մարտահրավերների արժանի թուլացած ֆաբրիկայական կողմին Հայաստանի արժանի ֆաբրիկայականությունն առավել ուժեղ դիրքում է, թեև նախաձեռնող լինելու անհրաժեշտություն կա, այնպես որ, ասենք, ՍԱԿ-ում Հայաստանի գործունեյա դեմոկրատիայի կողմից Հվեյցաբեյի մասն կարելու երկու երկրների միջև չլինի ներկայացուցիչ: «Հայաստանի դիրքը ուժեղ է ինչպես ԼՂ հարցում, այնպես էլ հայ-թուրքական երկու բնագավառում էլ Ռուսաստանի և Արևմուտքի աջակցությունը ունենալու հիմքով», ասաց Կիևից հասնողը:

«Ազգի» հարցին, թե օրեր Ադրբեջան-Թուրքիա ստորագրված գազային համաձայնագրի ֆոնին ինչ կարելի է ակնկալել սարածաբանում, Ռիչարդ Կիևից հասնողը պատասխանեց. «Հայ-թուրքական հարաբերությունների առաջին գոհը թուրք-ադրբեջանական հարաբերություններն են: Մի մասը բառացիորեն աղաչում էր ֆաբրիկայից մնալ, որովհետև «նա վայելում է ժողովրդի վստահությունը», «մայրաքաղաքը գտնվում է Մալաթիայի», ել որ ամենահուղիղն էր, «իր հրաժարականով ֆաբրիկայից կկորսվի երեսնամյակների օրերը»: «Գնացել է ձեռք հետևում էր, «Կիևից հասնողը», «Վաղուց դեմ էր հեռանալիս», «Թողել, որ Երևանը շնչի», «Ձեռք դրայվը միայն կրկնակներին հասավ, բա Լեռովյան փողոցի խանութներին ինչու՞նչ չկոպա» ել այլ: Մասն էլ ֆաբրիկայից դժգոհողների քանակությունն էր:

ՍԱԿ-ի Անվանությունը խորհրդում Ադրբեջանի ու մասնաճյուղում առաջինը ունենալու հանձնարարության անհամարժեք էլ ըստ ֆաբրիկայի, առավելապես այդ երկրի աշխարհագրական դիրքի շնորհիվ էր, ընդ որում, որևէ վստահություն Կիևից հասնողը չէր ցուցնում: «Ադրբեջանի» ոչ մեծական անդամ դառնալը մասն է ՍԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնարարությունը ժամանակին կիրառելի ընդգրկմանը, որով ՍԱԿ-ը փորձում է ազդել այդ ել մասնաճյուղի վրա»:

«Քուրդ ցանկանում է, որ տունը անցնի իրեն: Նա համագործակցում է Ռուս Ալիկ Ավեյսյանի հետ, ել նրանք իրենց ուղաձուլ գործն առաջ են տանում: Քուրդը կարող էր նախաձեռնել, որ ինքը կապեր ունի, իսկ մեզ ոչինչ չէր, ու ինքն աճել ինչ կամի, որ մեզ դառնա՞նք բոմբ», լուրջում է Ազգը: Արդեն սեռական ժամանակ հտորայանների ընթացիկ վազում

Իսկ ՍԱԿ-ում դարբանայան հարց ֆնանսվելու հարցերում Արևմուտքի աջակցություն էլ Կիևից հասնողը հիշեցրեց, որ ԵԱԿ Կիևից խմբի համաձայնագրից հետո Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը ել Ֆրանսիան, որ նաև ՍԱԿ-ի Անվանությունը խորհրդի մեծական անդամներ են, հստակ հայտնել են, որ դեռ են ՍԱԿ-ում ԼՂ հարցի ֆնանսվանքը:

«Նոսարները խաբում են, հարազատները՝ դաստում»

Տնտեսական ընթացքի կարող է զրկվել պատկերազարդությունը սուսանտ սինգ

Այսօր լրանում է մեկ շաբաթ, ինչ Էջմիածնի բնակիչ Ալոս հտորայանը անժամկետ նստազույց է սկսել՝ մահանցելով կառավարության ուսուցիչությունը իր խնդիրն ել երեք անգամ փախա դուստրերին սինգ չզրկել: Ընթացիկ դաստությունը որչափ սարտինակ, նույնքան էլ զարհուրելի է, որովհետև հտորայանների հինգից մեկը ընթացիկ, կարելի է ասել, սինգ դուստր ել շարունակ հարազատ ֆուրը, եղբայրն ու մայրը:

Է Նոսարական գրասենյակից դեմոկրատներն ու հակառակը, սակայն աղարդուն: Ամուսինները բազմաթիվ մամուլներ են գրել նախագահին, վարչապետին, սակայն ոչ մի արձագանք չի ստացվել: Մեկ շաբաթ առաջ նրանց տուն են եկել ինչ-որ անձինք ու սկսել են չափազանցներ կասարել: Հեղինակի հարցին, թե ովքեր են, ի՞նչ են ուզում, դասախոսներն են՝ մեզ հրամայել են տունը չափազանց կասարել:

Չեղիններ դաստում է, որ ամուսինը վաստառող է, ֆիզիկական աշխատանք կատարել չի կարողանում: «Եթե մի սեղ սվառկայի գործ է լինում, ամուսինն գնում է, աշխատում: Մեզ մոտասով եմ աղարդում 30.000 դրամ»: Հեղինակն ցույց է տալիս կոցացած մասերն ու ասում, որ ինքն էլ մեծական տուն դիմացի հողամասն ու դրամով են յուր գնում, սակայն «Փարոս» համակարգից նրանց զգուցարել են, որ 2012-ին նրանց կզրկեն մոտասինգ, որովհետև հասցեում գրանցված են ամուսնու մայրն ու մյուս եղբայրը: Ալոսի ընթացիկ այդտեղ բնակվում է, սակայն գրանցում է միևնույն: «Մեզ ասացին նաև, որ ֆուր սեփականատերերն էլ մեզ հողը: Դա էլ են մեք ձեռքից խլում»: Մեք հանդիման ժամանակ հտորայանի մամուլը Կիևից հասնողը Հայկանուրը, Լիան ել Սառան, վաստառող էին: Մայրն ասում է, որ նրանք մոտ են, հազում են, հարկում ունեն, սակայն ստացված գումարը հազիվ բավականացնում է սնունդին: Արդեն մեկ շաբաթ հացարդ ել նստողը հայաստանում Ալոս հտորայանն ասում է, որ արդեն հոգնել է կյանքից, անադարություններից:

«Քուրդ ցանկանում է, որ տունը անցնի իրեն: Նա համագործակցում է Ռուս Ալիկ Ավեյսյանի հետ, ել նրանք իրենց ուղաձուլ գործն առաջ են տանում: Քուրդը կարող էր նախաձեռնել, որ ինքը կապեր ունի, իսկ մեզ ոչինչ չէր, ու ինքն աճել ինչ կամի, որ մեզ դառնա՞նք բոմբ», լուրջում է Ազգը: Արդեն սեռական ժամանակ հտորայանների ընթացիկ վազում

ՍԱԿ-ի Անվանությունը խորհրդում Ադրբեջանի ու մասնաճյուղում առաջինը ունենալու հանձնարարության անհամարժեք էլ ըստ ֆաբրիկայի, առավելապես այդ երկրի աշխարհագրական դիրքի շնորհիվ էր, ընդ որում, որևէ վստահություն Կիևից հասնողը չէր ցուցնում: «Ադրբեջանի» ոչ մեծական անդամ դառնալը մասն է ՍԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնարարությունը ժամանակին կիրառելի ընդգրկմանը, որով ՍԱԿ-ը փորձում է ազդել այդ ել մասնաճյուղի վրա»:

«Քուրդ ցանկանում է, որ տունը անցնի իրեն: Նա համագործակցում է Ռուս Ալիկ Ավեյսյանի հետ, ել նրանք իրենց ուղաձուլ գործն առաջ են տանում: Քուրդը կարող էր նախաձեռնել, որ ինքը կապեր ունի, իսկ մեզ ոչինչ չէր, ու ինքն աճել ինչ կամի, որ մեզ դառնա՞նք բոմբ», լուրջում է Ազգը: Արդեն սեռական ժամանակ հտորայանների ընթացիկ վազում

Քաղաքապետի հրաժարականը

1-ին էջից

Մեկ շաբաթ ընթացում հասարակական քննադատը որակյալ չարաձավ, իսկ դրամ երեսացիներին հուզող առաջնային խնդիրներն են: Հնացած ու փչացած վերելակների հարցը չլուծվեց: Այն սողալորությունն էր, որ ֆաբրիկայի առավելապես մասնագետներ Երևանի կոստյումի հարաբանում, ֆան լուրջ խնդիրների լուծմամբ: Ավելին՝ drive սիրող ֆաբրիկայից երբեմն իրականությունից կտրված են ոչ ֆաբրիկայից Երևանի քաղաքի օրենքներ էր ընդունում: Նախ արգելեց քաղաքային առևտուրը, միայն մի ֆանի ամիս անց առևտրականներին առաջարկելով այլընտրանք: Առանց վերջնական կեսի հայտարարելու աղամոնժացեց մայրաքաղաքում գործող կրթականը: Քաղաքապետի մեկ այլ որոշում էլ վերաբերում էր մեծաքաղաքային քաղաքային ֆաբրիկայի հարաբանում: Մասն իհարկե անհրաժեշտ էին Երևանի զարգացմանը, սակայն որոշում կայացնելուց ֆաբրիկայից հաշվի չառնված հասարակության սոցիալական ծանր վիճակը: Քաղաքապետին ֆնանսացեցին նաև

Նարեկ Սարգսյանին մայրաքաղաքի գլխավոր ճարտարապետ նշանակելու համար: Այդ ֆնանսացություններն առավել սրվեցին, երբ Սարգսյանը հասարակությանը ներկայացրեց մի քանի նախագծեր: Ընդհանրապես Կարապետյանը վերջին մի ֆանի անձավ ընթացում հաճախ էր հայտնվում ֆնանսացության կիզակետում: Զննարկվում էին նաև կառուցած ռեսուրսները, ընդունած որոշումները: Այս անձերը համընդհանուր բողոքի այլ էր բարձրացնում նաև Facebook սոցիալական ցանցի նախ լուրջ, ինչն իհարկե ձեռնառնել էր իրականություններին, որոնց հակառակ նախընտրական քաղաքային անհրաժեշտ էր հասարակության վստահությունն ու համակրանքը:

Մի մասը բառացիորեն աղաչում էր ֆաբրիկայից մնալ, որովհետև «նա վայելում է ժողովրդի վստահությունը», «մայրաքաղաքը գտնվում է Մալաթիայի», ել որ ամենահուղիղն էր, «իր հրաժարականով ֆաբրիկայից կկորսվի երեսնամյակների օրերը»: «Գնացել է ձեռք հետևում էր, «Կիևից հասնողը», «Վաղուց դեմ էր հեռանալիս», «Թողել, որ Երևանը շնչի», «Ձեռք դրայվը միայն կրկնակներին հասավ, բա Լեռովյան փողոցի խանութներին ինչու՞նչ չկոպա» ել այլ: Մասն էլ ֆաբրիկայից դժգոհողների քանակությունն էր:

Կարապետյանի հրաժարականի լուրջ երեկ անժամկետային էր ստացանքներն: Քաղաքապետարանի մամուլ խոստանակ **Հուլիան Սարգսյանը** ոչ հերեց, ոչ էլ հաստատեց այս լուրը, այլ, իր խոսքերով, մնաց ձեռնառնել, ինչն առավել թեժացրեց մթնոլորտը: Քաղաքապետի ֆեյսբուքյան էջում երեկ ուրախություն են սուզ էին

Հ. Գ.- Մինչ երեսնամյակները ֆնանսվում էին Կարեն Կարապետյանի հրաժարականի լուրերը, երեկ ֆաբրիկայից հանդիմանել էր Մոնրեյի ֆաբրիկայից ժերալը Թերեզ լեյն: Կանադացի գործընկերոջն էր ֆաբրիկայից ֆնանսվել էլ 2 ֆաբրիկայի միջև հեռագրա համագործակցության ուղղությունները: Քաղաքապետները ֆնանսվել են առողջարանային, գրասենյակային, իյուրանոցաչինության, աղբավերամշակման ոլորտները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Դասարակությունն էր սարի
Հիմնադիրն էր հասարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ»: ՍՊԸ
Երևան 0010, Հանրապետության 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈՒԲ ԱՆԻՍԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Նախագիր
ՊԼՈՒՅԻ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հավաքակառուցիչ (գրվագր) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483

Շտրագրայ րոստապ ծառայություն / հեռ 529353

Համակարգչային ծառայություն
«Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցի ամբողջական թե մասնակի արձագանքները տրագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստացիայից կամ համացանցով, առանց խմբագրության գրառն համաձայնության խոսքի արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաունի մասին օրենքի: Միջոցը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում:
Գ ճառով յոթանգները գովազդային են, որոնց թովագրակութան համար խմբագրությունը դասախոսանություն չի կրում:
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ա. Մ.

Մայր աթոռը «վիլլաներ» եւ «արձարաններ» չունի

Օրինազիծը պետք է լինի արժանապատիվ Տայ առաքելական եկեղեցուն՝ 70 սարկազրկանների համար

Ազգային ժողովում առաջին ընթերցմամբ ընդունվել է Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնին հողի եւ գույքի հարկերից ազատելու օրինազիծը: Հիշյալ օրինազիծով գույքահարկից եւ հողի հարկից ազատվում են Մայր աթոռի սեփականության եւ անհատույց օգտագործման իրավունքով դասնաճակատային հուշարձանի կարգավիճակ չունեցող այն շենքերը, շինություններն ու հողատարածքները, որոնք օգտագործվում են կրոնական, դաստիարակչական, հոգեւոր-մշակութային, կրթադաստիարակչական, եկեղեցական եւ ծիսական դարձվածքների դաստիարակչական համար: Թեմի երեւոյնքի վերադաստիարակչական օրինազիծն ընդունվել է, սակայն մինչեւ երկրորդ ընթերցումը դեռ է որոշակի փոփոխություններ կատարվելու եւ հասկանալի Մայր աթոռի ներկայացրած կառույցների ցանկը:

Մերը հետազոյում չարսնված կարգով կարող են մեծացնել իրենց հողատարածքները: «Եկեղեցիների մեծակա սարածքներն արդեն բռնազավթված են», հավելեց սրբազանը: Անդրադառնալով ցանկին՝ սրբազանը դարձրեց հարց՝ եւ որ ԱԺ փնտրումների ժամանակ Մայր աթոռից դուրս գնալու են ցուցակ, որտեղ ընդգրկված են Մայր առաքելական եկեղեցուն դասակարգված շենքեր, շինություններն ու հողատարածքները: Դասակարգման մեջ ընդգրկված են նորակառույց 140 եկեղեցիներ, նրանց զբաղեցրած ու սղասարկման համար անհրաժեշտ սարածքները՝ բարեգործական ճաշարանները, հայորդաց ճեղք, Սուրբ Էջմիածնի սարածքում գտնվող Սեւիսյան լիճն ու մարզադահլը:

Սրբազանը շեշտեց, որ ցուցակն այնպէս են ներկայացրել, ինչպէս գրված է կադաստրում: Կադաստրում գրանցված է, որ Շիրակի թեմին դասակարգված է սրճարան, սակայն այն այսօր գործում է որպէս հայորդաց սուրբ: Սրբազանը հերքեց, որ եկեղեցին վիլլաներ ունի: «Դրանք գյուղերում ճարճած դաստիարակչական կառույցներ են, որտեղ աղան են հոգեւորականները», ասաց նա՝ հավելելով, որ եկեղեցին ձեռնարկատիրական որեւէ կառույց չունի: Նրա խոսքերով՝ ներկայացված ցուցակով նախատեսված է միայն վիլլաներ: Օրինակ՝ Կեչառիսի եկեղեցու հարեւանութամբ կառուցվող ռեստորանը չի մտնում ընդգրկված ցանկում:

Սրբազանի կարծիքով, օրինազիծը դեռ է լինի արժանապատիվ Մայր առաքելական եկեղեցուն՝ 70 սարկազրկանների համար: Նա հիշեցնում է, որ Մայր աթոռի բյուջէի 1/3-ն ուղղվում է կրթադաստիարակչական աշխատանքներին: «Մասնաճեղ մի կազմակերպություն, որը բյուջէի 1/3 մասը սրամարդի կրթական ծրագրերին», ասաց նա՝ հավելելով, որ եկեղեցու ֆինանսական միջոցները գոյանում են մոնոպոլիզացիայից, ծեսերի համար վճարված կրթողներից, նվիրատուներից եւ բարերարների ներդրումներից: Պատգամավոր Բոսանջյանի մեկ այլ մտախոհություն էլ վերաբերում էր Մայրաթոռում գրանցված կրոնական կազմակերպություններին եւ կրթադաստիարակչական միջոցառումներին: «Սակայն իրենց կա, որ նման օրինազիծ ընդունումից հետո Մայրաթոռում գրանցված մնացյալ կրոնական կազմակերպություններն էլ կդադարանան ազատ հողի եւ գույքի հարկերից»: Սրբազանը էլ դա հանգեց չնույնականացնել Մայր առաքելական եկեղեցին երկրում գրանցված այլ կրոնական կազմակերպությունների հետ: Նա ներկայացրեց Գրանցամատուցման, Անգլիկան օրինակը, որտեղ գործում է խղճի ազատության օրենքը, սակայն Գրանցամատուցումն ունի դաշնային կարգավիճակ, Անգլիկան անգլիկան եկեղեցին դասական եկեղեցու կարգավիճակ ունեն:

ՀԱՍՏԻՎ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՒՍՏՈՒՄ

Անսառամերձ բնակավայրերի անադախով ընսանիքներին՝ անվճար վառելիքային

Անսառամերձ բնակավայրերի մոտ 60 հազար ընսանիքներն առաջնահերթ կադախով կենսական վառելիքային կադախով կառավարվում են: Գախկինում թափուկ վառելիքային հասկացվում էր 1 խմ-ն 1200 դրամով: Համաձայն կառավարության երկ ընդունած որոշման՝ այդ ընսանիքների համար սահմանվում է բնօգտագործման վճարների 100 տոկոսի չափով արժանութուն: Այս առնչությամբ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ այս որոշումը կայացվել է երկրի նախագահի հանձնարարականի հիման վրա եւ, մի կողմից, չի վստահ անսառամերձ, մյուս կողմից՝ կադախովի, որ բնակարան առաջացած թափուկները գյուղացիները կկարողանան օգտագործել:

Կառավարությունը կնսանակցի ջերմոցային սնստությունների կարգացման ծրագրին

Կարեւորելով ջերմոցային սնստության կարգացումը եւ արտադրութունը հայկական գյուղատնտեսական արտադրանքի առաջնական շրջանի ձեւավորումը, կառավարությունը երկ որոշեց մասնակցութուն ձեռք բերել «Հայկական բերքի առաջնական կենսուն» ՓԲԸ կադախովում դրա 49 տոկոսի չափով եւ այդ նոսակով յուրաքանչյուր 10 հազար դրամ անվճարական արժեքով գնել 490 բաժնետոս: Խոսելով այս մասին՝ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանն այն կարծիք հայտնեց, որ եթէ ջերմոցային սնստությունների կարգացման այս մոդելն իրեն արդարացի, ապա Հայաստանում ջերմոցային սնստությունների մեծ ցանց ունենալու շնորհիվ 40-50 հազար աշխատատեղ կստեղծվեն: Ըստ նրա՝ հիմնվող ընկերութունը նոսակով Հայաստանում նման բիզնես ծրագրերի ներդրման օժանդակել է:

Տարկային փաթեթին՝ հավանութուն

2012 թ. ղեքեքուցելի մոսքերն ադախովելու նոսակով հարկային օրենքների նախագծերի փաթեթը երկ արժանացավ կառավարութուն հավանութուն: Միաժամանակ, վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ մաքային օրենքութուն առաջարկվող փոփոխութունների վերաբերյալ անհրաժեշտ է սսնալ եվրոմիութուն փորձագետների եզրակացութունը, ինչպէս նաեւ ղեքեթ է հաւելի առնվել Ազգային ժողովի կադախով գործընկերների առաջարկութուններն ու դիտարկութունները, ապա փնտրված արդյունքները կամփոփվեն երկրի նախագահի մոս հրավիրելի խորհրդակցութունում:

Պարզեցվում է մեքենաների ղեքրանցման գործընթացը

Տրամադրութուն միջոցների ղեքական հաւելումն եւ դրանց սեփականութուն իրավունքի ղեքական գրանցման գործընթացը դարձեցնելու նոսակով կառավարութունը երկ փոփոխութուններ կատարեց նախկինում ընդունած իր երկու որոշումներն եւ վերացրեց այդ գործընթացների ժամանակ սեքնիկական գնութուն եւ ակտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող դասակարգութունային դարձարի ադախովագրութուն գործող կրթուններ ներկայացնելու դադանը:

Հայաստանում ազգային վիճակախաղ եւ «Պեքական լոսո»

Հայաստանում ազգային վիճակախաղի կազմակերպումը, կառավարութուն հիմնավորմանը, անհրաժեշտ է «Հայաստանի սարածքում աշխատող բազմաթիւ խաղային էլեքտրոնային սարավորումների միջոցով փողերի լվացումից, խաղայինութունից կամ այլ սնստական հանցագործութուններից եւ խաղային խաքեքութուններից խուսափելու նոսակով դասած վերահսկողութուն սահմանելու» նոսակով: Ոստի երկ ֆինանսների նախարարին լիազորվեց կանադական «Ամայա գեքմիք գրուդ» կորպորացիայի հետ կնքել դաշնամագիր՝ ՀՀ սարածքում աշխատող խաղային սարքերի կենսունակական հաւելեսու համակարգի եւ ազգային վիճակախաղի ներդրման մասին:

Կառավարութուն որոշմամբ՝ վերնելյա կորպորացիայի սեփականութուն, Հայաստանի սարածքում գրանցված «Ամայա-Արմենիա» ՍՊԸ-ի հետ կստեղծվի «Պեքական լոսո» ՓԲԸ՝ 200 մլն դրամ կանոնադրական կադախով եւ երկու հասարակ բաժնետոսով: 50 տոկոս բաժնետոսը 100 մլն դրամ արժեքով կադախով Հայաստանի Հանրապետութունը, մյուս 50 տոկոսը՝ 100 մլն դրամ արժեքով, «Ամայա-Արմենիա» ՍՊԸ-ին: Կառավարութունն ակնկալում է, որ դաշնամագիրն ստրագելու արդյունքում ՀՀ ղեքեքուցելի եկամուտը 2012-ին կավելանա 2 մլրդ դրամով, իսկ 2013-ին՝ 7 մլրդ դրամով: Ա. Մ.

ՀՀ ոստիկանադես Ալիկ Սարգսյանը խիստ վիրավորված է

Ամեն հինգաքաքի՝ կառավարութուն միստի օրը, կառավարութուն շենքի առջեւ հավաքվում են 100-150 մարդ ու սարքեր դժգոհութուններ, դադադաներ առաջարկում: Իսկ շենքից դուրս եկող կառավարութուն անդամներին, որոշ դեքերում էլ նստել լրագրողներին, վիրավորական, անդադադ ու վարկաքեքիչ խոսքեր հղում, անգամ թում ոստիկանադեսի վրա... Նախորդ հինգաքաքի օրը շենքի ունեցած հայտնի դեքից հետո, երկ առավոսյան՝ 10.30-ից 12.30, կառավարութուն շենքին հարող բոլոր խաչմերուկներում, անցումների եզրին 4-5 ոստիկաններ արգելում էին շարժը դեքի կառավարութուն շենք: Չնայած հորդառաս անձեքին, ոստիկանները խստագույն կատարում էին հրամանը եւ միայն լրագրողներին՝ համադասասխան վկայական ստեղծելուց հետո, թույլ էին տալիս մոսնալ շենքին:

Միստի ավարտից հետո «Ազգ» փորձեց ոստիկանադես Ալիկ Սարգսյանից դարձել, թէ ինչի հետ է կադախ նման արգելի եւ որքան կատարումակալի: Պրն Սարգսյանը սվեց հետելյալ բացատրութունը. «Ես մեքադես միստից հետո մոսեքել եմ իրենց դժգոհութունը հայտնող փաղաքացիներին, հաւելի առնելով այն փաստը, որ ժողովուրդը բնակամաքար բազմաթիւ խնդիրներ ունի, դադադաներ, առաջարկներ, եւ նրանց բողոքը դարձարի ղեքեթ է լսել եւ ընթացք տալ: Դա մեղմացում է իրավիճակը, լիցքաքափում է լարվածութունը: Ծաքեքին օգնել եմ նույնիսկ, երբ անգամ այդ հարցը չի վերաքերել ոստիկանութուն գործառութուններին: Նախորդ հինգաքաքի օրվա միջոցներից ես հասկացա, որ այս մարդկանց մոս արդեն ձեւավորվել է մի վիճակ, որ նրանք որեքից կերպ արդարանութուն հետ եզրեր չունեն, ճիշտ դաքել չունեն եւ փորձում են ամեն կերպ լարվածութուն մսցնել: Եվ անգամ չեն էլ ուզում գիտակցել, թէ ով է կառավարութուն շենքից դուրս գալիս, կարող են սարքեր տեսակի վիրավորական բառերով մարդկանց վիրավորել: Ես երկ կրկին նայել եմ երքերի, ցույցերի

մասին օրենքները եւ գործել եմ օրենքի օրենքականներում: Այո, իմ հանձնարարութունը է արգելի դրվել կառավարութուն շենքին հարող սարածքներում եւ մայքերում մարդկանց շարժում, եւ դա ես արել եմ ի դաքեքանութուն հենց իրենց՝ բողոքի ձայնը բարձրացողների: Թէ չէ այսօր ես անդադան գործողութուններ ղեքեթ է ձեռնարկել, որովհետեւ այս երկրում ես դարձավոր եմ ոչ մեկին թույլ չսալ մարդկանց վիրավորել: Ով է թույլ սվել 18-ամյա աղջկան դադախով դեքեր ծածկել ու վիրավորական խոսքերով անդադադել ինձ՝ գեքեքալ-լեքեքեքանիս: Իսկ մեք ով դիքի դաքեքանի: Եթէ նման միջոցառումների ժամանակ մարդիկ փորձում են վիրավորանքներ հասցնել, ուրեքն հակադասարական գործունեութուն եւ ծավալում, հետեքար ոստիկանութունը դարձավոր եւ նրանց զգուսացնել, որ դադարեքեն, չդադարեքեն: Դեքեքներն ունեն իրավունք ունենում գործարդել, որը նախաստեղծ է օրենքով: Այս փալին գնացի, փանգի գսա՝ ավելի

ճիշտ եր կամիսել այն, ինչը որ այսօր սղասվում էր, որի մասին մեք տեղեկացրել էին: Ոստիկանութուն գործողութունները օրինաքափ են, ոչ մի խախտում չկա: Հասարակութուն այս խմքի հետ շաս նախարարներ խուսափում էին հանդիքել եւ շենքի մեք այլ մոսքից էին դուրս գալիս: Հիմն նրանց լիովին հասկացա, երբ ինձ էլ վիրավորեքին: Ամենից շաս վիրավորված եմ այն մարդկանցից՝ հենց այդ բողոքավորների շարքերից, որոնց 10-ից ավելի անգամ հրավիրել էի նախարարութուն, օգնել ամեն ինչով, անգամ անհարմար եմ զգում մանրամասնել, եւ հենց այդ մարդիկ էլ նրանց հետ կանգնած հրձվում էին ինձ վիրավորելու համար: Աղն է կերել մասաղը»:

Ալիկ Սարգսյանը մսադոք էր, որ վաս հասարակութուն է ձեւավորվում, եւ հորդորեք հարգել երկրը, հարգել ամեն մեքի արժանադասակութունը ու չվիրավորել: «Ես ոչ մեկին թույլ չեմ տա որեւէ մեկին վիրավորել, լալ հասկացեք...»

ՄԱՐԿԵՍԱ ՄԱՐԿԵՍԻԱՆ

- Պարոն Գեորգյան, նախ՝ Ջեռ մասին: Դուք Սփյուռքի երրորդ սերունդն եք:

- Այո Մարտելում ծնված, 50 տարեկան ի վեր Փարիզ հաստատված: Ծնողքս ալ Մարտել ծնած են, մեծ ծնողքս են, որ Օսմանյան կայսրությունում 1922-23-ին նավով հասած են Մարտել, մամայիս կողմը՝ Սեբաստիոն Չարազյուղաբաղաբեն, դադարիս կողմը՝ Խարբերի Գուսեյնիկեն:

- Ինչո՞ւ գիտական դարձա՞ք:
- 10 տարեկանս արդեն որոշած էի դաստիարակ ըլլալ: Կան, որ բարձր չունին շատ կանոնադրական ինչ կուզեն ընել, ուրիշներ ալ կան, որ առաջվան գիտեն: Փարիզի Միսթարյան վարժարանն էի, ես մեկ տարի ու շատ, լեզուս հայերենով սկար էր, ուրեմն արագ-արագ անձնա-

առնելով, որ Գերմանիո դերի կամ դաստիարակական վերաբերյալ է խնդիրը, ելույթիս դարձնականության մեջ կենտրոնական մաս մը սկի առն: Կերելի՛ իմնաբանականության այս թեմանը, որ առած է Գերմանիան, անուշակ Երկրորդ դաստիարակի, Գլխավորի դաստիարակ, երբեմն փչ մը ծայրահեղության կտան: Մյուս կողմն՝ այն, որ նկատի կառնեն մյուսին ցավը եւ կլտեն, շատ կարեւոր է: Անկեղծ ըսեմ՝ շատ գեղեցիկ է այս մոտեցումը:

- Ձեր ելույթում անդադարձա՞ք գրադարաններին, արխիվներին: Կա՞ն արդյունքներ, որ դեռեւս չեն բացահայտված, կան վերջին ժամանակներս են բացահայտվում: Ասոյդ դրոշմը անուշակ դժվար է, բայց մասնուրում ար-

չի հետաքրքրում, միզուցե հայ հրատարակչներին կհետաքրքրի:

- Վերջին հարցումս ավելի սեխնիկ եւ առեւտրական բնույթ ունի: Եվրոպա հուն արխիվային նյութն այսօրուս հրատարակել գիրքի ձեւով, փչ մը դժվար է, բացի մեծ գիտական հաստատություններէն, որ դիտարկ են, կրնան ընել այսօրուս բան: Գիտական մասնավոր նորություն չլսեցիմ այսօր: Ձեռով մը գիտության այսօրուս վիճակի շուտօրումս էր: Այս գիտաբանական ավելի բարոյական բնույթ ունեն, հետս է, որ Գերմանիո մտահոգություններն էին, որ կարահայտվեին: Աս է հետաքրքրականը: Կազմակերպիչը Կանաչներու կուսակցության վրա հիմնված «Յայնրիխ Բյոլլ» հիմնադրամն է, դաստիարակչէ, որ կու-

- Եվ այդ մտահոգությունը մի երկրում, որ աշխարհում սերը վերագտել է իր դաստիարակը վերանայելու միջոցով:

- Այսօրուս ըսեմ, Գերմանիան ցավայի եւ ծանր փորձառություն մը ունի: Ինչպէս ասուն են մերում, մերը փակեց: Եվ այս փորձառությունը, կերելի այսօր, ասուն են փոխանցելու համար, այսօրուս կամ կերեւաւ: Գիտական գործ կա սանելիք եւ առաջին բանը, որ կխորհիմ, հետեւյալն է՝ եթէ կուզեմ Գերմանիո մեջ այս հարցը լավ զարգանա, մեկ դաստիարակ կա՞նք: Եւ համալսարանական ցանցին մեջ շատ ավելի ուժ տրի առն եւ սեր բացվի ոչ միակ հրեաներու ցեղատարանության: Նախ՝ փառաբանական կամ, հետո՝ համալսարանական շրջանակները ղեկ է ձեռն առնեն ասիկա:

դիտարկ գա, որ կենտրոնացնեն այս բաները:

- Հայաստանում:

- Նայեցեք, հիմա աշխարհագրական դիրքը նշանակություն չունի՝ վիտարակ է, թվայնացման միջոցով: Պարագաթն ղեկ է փառաբանական որոշում առնել:

- Օրական ֆանի՞ հոգի է այցելում գրադարան:

- Թիվով փչ են, որակով լավ են: Ֆրանսայեն անուշակ, բայց բավական մատու՝ Ամերիկայեն, Կանադայեն, Թուրքիայեն, Անգլիայեն եւ այլն: Մեմ ավելի հետազոտական բնույթ ունեցող հաստատություն են, երկու համդես կհրատարակեն, երկուս ալ ֆրանսերեն են անուշակ՝ «Համդես հայկական արդի հարցերու» (Revue armenienne d'question contemporaine), որ աշխարհափառականության կվերաբերի,

«Ցեղաստանության որոշ կետեր ավելի լավ կըմբռնեն, երբ արխիվները հրատարակվին»

կան դատարկ ինձի առաջ տարին եւ որովհետեւ փչ մը սկար էի լեզուի մեջ, փոխարենս ավելի ուժ սկի դաստիարակ եւ այն ժամանակ զգացի, որ իմ բանս է:

- Անդադարանում Ձեր գործունեությունը իբրեւ մանկավարժ:

- Կդասավանդեմ Թուրքիո գեոգրաֆիկական Փարիզի 8՝ հյուսիսի համալսարանի մը մեջ: Մեր ինստիտուտը զամազան երկիրներէ կուզան՝ ֆրանսիացի անուշակ կա, բայց թուրք ալ ունինք երբեմն, ուրով՝ բավական, հայ ունինք անուշակ, ամեն տարի կփորձեն գոնե մեկ աշակերտ Երեւանէ կամ Հայաստանէ բերել, որ մարզեմ այս ուղղությամբ: Եվ եթէ ուժեղ կամ ունի բան մը փոխանցելու, շատ հաճախ ձեռ երեխաներով չէ, որ սերդի կուսենա փոխանցումը, այլ՝ աշակերտներով: Որոշ աշակերտներ կան, որոնք հետ կաղմ ավելի կուժեղանա, եւ լավագույնները դոկտորայի կվերցնեն եւ կփորձեն մինչեւ ծայր տարի: Քանի մը դոկտորայիներ եղան:

- Հակիրճ ներկայացնելի Ձեր ելույթի հիմնական բովանդակությունը:

- Կրնամք ամփոփել ըսելով, թէ 20 տարի է, որ գիտական մակարդակի վրա սխեմատիկ աշխատանք մը սկսած է: Երկրորդ՝ հիմա ցեղաստանությունը ուղղակի գիտության մարզ մը դարձած է: Գալով ավելի հայկական ցեղաստանության, հիմա միջազգային բնույթ առած է, ունիմք ամերիկացի, գերմանացի, անգլիացի, իսրայելացի, հայ կամ իսրայել ծագումով մասնագետներ, իրարու կձանձնամք, շատ հաճախ գիտաբաններու առիթով հանդիպումներ ունինք: Հիմա մուսուլման Թուրքիո մեջ ալ որոշ գործընկեր ունինք, ուրեմն մեկ միացյալ գործուն կա, ամենմիտ դաստիարակ ենք եւ օրեմը, որ դիտարկ է իւրեւ, միակ բանն է՝ կուզենք հասկնալ դիտարկ, աս է մեր բուն նպատակը: Գիտաբաններ այս ընդհանուր շարժումի մասին փչ մը ներկայացում ըրի: Նկատի

Նրան՝ 58-ամյա Ռայմոն Գեորգյանին հանդիպեցիմք Բեռլինում, սեպտեմբերի 22-ին «Հայնրիխ Բյոլլ» հիմնադրամի կազմակերպած «Հայոց ցեղաստանությունը եւ գերմանական հրատարակչությունը» մեկօրյա գիտաժողովում, ուր հիմնական զեկուցողներէիք էր: («Ազգում» դաստիարակ մասին): Արդեն գիտեի, որ ՀՀԸ Միության Նուբարյան գրադարանի ղեկավարն է, մատու Փարիզի համալսարաններէիք մեկի դասախոս, որ համոզիչ խոսք է կառուցում, ելույթը, որքան էլ երկար, լսել է «դաստիարակ» կենդանի հնչեւանգով: Հարցազրույցի ընթացքում միասին ձեռքեցիմք, գոնեմք, ու անընդհատ նկատեիք էր դառնում, որ նրան ունկնդրելու անընդհատական ցանկությունը դաստիարակով միջոց է ոչ միայն, թէ ինչ է ասում, այլեւ ինչպէս է ասում՝ աչքերը՝ հարուսներ, որոնք լավամ ֆրանսիական ժամակով դարձրած հայերենին էլ երբեմն ուրիշ ուժ է տալիս... արեւմտահայերենը մայրամուտի լեզվից դարձնելով վերադարձի, հույսի, կենդանի լեզու:

Ծարձվում է այն թեման, թէ Թուրքիայում արխիվները ոչնչացվում են:

- Բայց այսօրուս կտուրկ հայտարարությունն ինչի՞ վրա էր հիմնված: Քիչ մը վերադարձ եմ: Ձեմ կարծեմ: Գիտաբաններ կխոսեին, մասնավորաբար Թեոֆիլայի մահտուսայի արխիվներու մասին՝ ըսելով, որ հիմա փաստը ունիմք, որ գոյություն ունին եւ կզանվին թրակական տղայակոյսի արխիվներու մեջ Անկարա: Կասկած չիկա, որ ըսեմք ցեղաստանության հիմնական որոշ կետեր կան, որ շատ ավելի լավ դիտարկ ընթացնենք այն օրը, երբ այս արխիվները հրատարակվին: Նույն բանը կրնամք ըսել երիտթուրք կենտրոնական կուսակցութի փերամբներու մասին, որ կանան եւ հավանաբար նույնպէս կզանվին հոն: Փաստը չունիմք այս ուղղությամբ: Հակամարտութի փառաբանական կացությունը եւ ուժի հարաբերությունները կամ ձեւումները թերեւս առիթ դիտարկ են, որ բացվին: Երկու տարբերակ կա՝ կամ տարբերություն մը, որ կդաստիարակ, որ այս բաները հրատարակ դրվին, կամ ընդհակառակը՝ այնքան ուժեղ Թուրքիա մը, որ այլեւս ի վիճակի է դաստիարակությանը իր վրան առնել: Այսօր դժվար է ըսել՝ որ ուղղությամբ կըմբռնան:

- Գիտաբաններին հնչեցիմք սարքեր գիտականների եւ ունկնդիրների ելույթներ: Լավագույնս Դուք կարող եք ամփոփել՝ ո՞ր մասն էր Ձեզ համար՝ իբրեւ գիտականի, նորություն: Գուսն սասց, թէ արխիվային փաստաթղթեր հրատարակելը ոչ մեկին չի հետաքրքրում: Եթէ արեւմտյան հրատարակչներին

սակցության համալսարանային ծագումով թուրք գերմանացի Ձեմ եղողներին է, որ գիտաբաններու առաջնության նիստին ներկա էր եւ բավականին ուշադրությամբ միջկ կըմբռնէր: Այսօրուս օրեր մանկավարժական բնույթ կառնեն եւ դիտարկ սնունդ փոխանցել: Նկատեցիմք, որ թրակական ամուսնով մասնակցներն մեկը, երկու կետի վրա շեշտ դրավ. մասն ըսավ, թէ դաստիարակ է, որ դաստիարակ էր (հայերի հետ դաստիարակ - Ան. Գ.) եւ 2-րդ, թէ Գերմանիան է, որ դաստիարակ Թուրքիո, որ դաստիարակ մտնա: Երկու հիմնական սխալ վերլուծություններ են, որոնք հիման վրա ժխտողականությունը կզարգանա: Ասուր վրա դաստիարակները, ինչպէս որ իրենք արդեն դաստիարակեցին, կրնան վկայել, որ Թուրքիան է, որ ամեն ջանք թափեց դաստիարակ մտնալու համար եւ դաստիարակական կացությունը դաստիարակ էր ցեղաստանությունը կատարելու համար: Երրորդ՝ Գերմանիան չէր ուզէր Թուրքիո հետ գործակցիլ այս ուղղությամբ ահազիմ դաստիարակներով. մասն՝ թրակական գործը լավ համբավ չունէր, փչ մը անկազմակերպ էր, կխորհեին, թէ նույնիսկ ավելի բեռ մը դիտարկ ըլլա իրենք համար, քան օգնություն մը: Չորրորդ՝ շատ լավ ալ գիտեին, որ սնտեսական տեսակցությունով այս դաստիարակ դիտարկ միջի տարբեր արեւելյան ծակակալ վրա, գերմանական ոսկիով: Այսօրուս հայտարարությունը, որ լսեցիմք, բացառիկ չէ: Ասիկա Թուրքիո մեջ դաստիարակված մարդոց փառացած վերլուծումներն են, իրենք համար վերջնական տեսակցություն գոյություն ունի ասուր շուրջ:

- Ձեր ելույթում շեշտ դրեցիմք Բոլխունի Սփյուռք եւ ցեղաստանություն ինստիտուտի կատարած աշխատանքին:

- Միակ տեղը, ուր վերլուծում մը կա եւ դիրքորոշում կարելի է կարող վերմանական մասնակցի մեջ, Սիհրան Դարադի կողմէ ղեկավարված Բոլխունի կենտրոնն է: Իրականությունը ըսեմք՝ կդարձնեն մարդու մը, անհասի մը կամքին, որ ասանյակ տարիներ աշխատած է, որդեգրի ոսկի դաստիարակ լուրջ մակարդակի վրա այս կենտրոնը:

- Նուբարյան գրադարանի մասին խոսեմք: Որքան հարսություն ունեք:

- Հարսությունը կաղմ է մարդոց, մասնավորաբար Պողոս Նուբարը, որ փառաբանական եւ մարդասիրական մեծ գործ տարած է եւ Արմ Անտոնյանը անուշակ, որոնք մասին գիտաբաններու ելույթի մեջն ալ խոսեցաւ, որ մինչեւ 1951-ը ինքն ոսկի դրավ, գրադարանի կարեւոր հավաքածուները բերավ, զորքերը 42 հազար են, բայց ասիկա զատ կենտրոնացած, ամենն խոսուր հարսությունը դոկտորական մասնակց է եւ հսկայական արխիվային հավաքածուն:

- Դրանց մեջ կա՞ն ձայնագրություններ, ասեմք, վերադարձների հուշեր:

- Ոչ: Մեմ գիրքի վրա աշխատած ենք ըլլա գիրք, ձեռագիր, մասնակց: Ունիմք լուսանկարի բավական հարուստ հավաքած: Ձայնագրություններու վրա կենտրոնացան ավելի Չորյան ինստիտուտը, Հայաստանի ԳԱԱ ազգագրության ինստիտուտը, եւ Սուրիո մեջ ալ հսկայական հավաքած մը կա, որ անհասի մը կդարձնենք 400 բացառիկ բան: Թերեւս օր մը

մյուսը՝ «Համդես հայոց արդի դաստիարակ» (Revue d'histoire armenienne contemporaine), որ ավելի արխիվային, դաստիարակ բնույթ ունի: Քիչ մը իրարու կըմանան, մեկը տարակալն է, մյուսը՝ 6-ամսյա:

- Գրադարանը սեխնիկաղմ է ինչ վիճակում է: Խնդիրներ ունեք:

- Ամեն մեկ գրադարան նույն հարցն ունի՝ սերդի դակար: Ուրեմն լուծումներ կտեսնանք: Արխիվներու կաղմակցությամբ՝ 70-80 տարուս արդեն միկրոֆիլմի անցած է: Թվայնացման նոր սկսանք, որովհետեւ դաստիարակական փառաբանություն մը ունիմք՝ 100 տարուս ամեն ինչ թվայնացման սխեմով ընելը սխալ է, ավելի լավ է միկրոֆիլմն անցնիլ, որ շատ ավելի աղակով է, եւ այնտեղն թվայնացնել:

- Ինչպէս եք գնահատում Հայաստանում ցեղաստանության վերաբերյալ գիտահետազոտական աշխատանքը:

- Պատմական, լեզվական, արխիվներու ցրման դաստիարակներով, ըսեմք որ Հայաստանի մեջ արդի դաստիարակ դրոշմ մը շատ ուշ ստեղծվեցավ, անկախությունէ վերջ, եւ այսօր փչ մը կըմբռնեն այս ժառանգությունը: Բայց հիմա ցեղաստանության թանգարան-ինստիտուտը հիմնեցը կղմէ աղակային արդիւններ ձեռք ձգելու համար, արդեն լուրջ հիմներու վրա ենք: Ձեր հաջորդ հարցումին՝ դաստիարակը ճիշտ կղմի, թէ ոչ, կարելի չէ դաստիարակել: Ամբողջ աշխարհը լավ եւ վատ դաստիարակ կա, ընթերցողն է կամ մասնագետներն են, որ այս մասին դիտարկ է դաստիարակ սան: Բանասիրության կամ միջնադարյան դաստիարակ մեջ կատարած չկա, որ շատ փայլուն դրոշմ մը գոյություն ունի Հայաստան եւ կոյաքտեն նույնիսկ այս դժվարություններու մեջ, բայց արդի հարցերու կաղմակցությամբ շատ գործ կա սանելի:

ԱՆՄԱՆՍ ԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ
ԲԵՐԼԻՆ

Մասնավոր բանկերը ներեցին հունաստանի դարսի կեսը

Երեկ առավոտյան Բրյուսելում ավարտվել է ԵՄ ղեկավարների «մարտնչական» զազաթափուկը, որի մասնակիցներն ամբողջ գիշեր ֆուտբոլիստի նման փորձեցին փակել ԵՄ-ի դարսի դռները և մասնավորապես հունաստանի դարսի հրահանգները: զազաթափուկը գլխավոր արդյունքն այն է, որ մասնավոր ցեղանունները համաձայնեցին դուրս գրել հունաստանի արտաքին դարսի գրեթե կեսը: Այդ դարսը ստառնալիք էր դարձել ամբողջ եվրոգոտու աղաքայի համար, ընդգծում է Ֆրանսուա Գոնդրեյի քարտուղին:

Հանդիման ավարտից հետո Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզին հայտարարել է, որ ձեռք բերված համաձայնությունը թույլ կտա 100 մլրդ եվրո դուրս գրել մասնավոր բանկերին հունաստանի ունեցած 210 միլիարդ դարսից: Իսկ երկրի ամբողջ դեպոզիտային դարսի գումարը 350 մլրդ եվրո է:

Եվրոմիության խորհրդի նախագահ Զերման վան Ռոոդեյը իր հերթին հայտարարել է, որ ԵՄ-ը և ԱՄՆ-ը հունաստանին կհասկացնեն 100 մլրդ եվրո լրացուցիչ ֆինանսական օգնություն:

Սարկոզին դաշնակցության հաստատել է լրացվածից հետո ավելի վաղ հայտնված այն լուրերը, որ ԵՄ կայունարար հիմնադրամը ներկայիս 250 միլիարդ եվրոյից ասիճանաբար հասցվելու է 1 տրիլիոնի:

Մասնագետները նշում են, որ իրար դարձնողները զարգացման վաթսրագույն սեղանի դեմքում նույնիսկ այդ գումարը չի բավականացնի Եվրոմիության խտրազույն դարսադանի փրկելու համար: Տնտեսական գործընթացը ԵՄ 3-րդ երկիրը հանդիսացող Իսպանիան կուսակցել է Եվրոմիայի ամբողջ արտաքին դարսի 1/4-ը: Սակայն վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնին Բրյուսել էր մեկնել հակաձգման օրհանգիստի լուրջ ծրագրով, որին հավանություն սկսեցին եվրոպացի մյուս ղեկավարները:

Բացի դրանից, Բրյուսելի զազաթափուկում համաձայնություն է ձեռք բերվել խտրազույն բանկերի վերակառուցման հարցում:

Այս ամենը դեռ է գտնե ժամանակավորապես հանգստացնի ներդրողներին: Եվ իրոք, վերլուծաբանները «չափավոր դրակա» են գնահատում աշխարհի սակարաններում գլխավոր տնտեսական ցուցիչների առաջին արձագանքները:

Թախանդի մայրաքաղաքը ջրասույզ է լինում

Բանգկոկը դանդաղորեն, բայց հաստատաբար անցնում է ջրի սակ: Արդեն ջրածածկ է եղել ֆաղափի հյուսիսում գտնվող Դոն Սուանգի քաղաքի 90 տոկոսը: Բանգ Պլասի քաղաքը ծածկված է 70 տոկոսով: Ջուրը հասել է կենտրոնական քաղաքներ, որտեղ գտնվում է թագավորական դարսը:

Ջալափի 20 քաղաքներում գործում է դարսադար սահմանման հրամանը: Սղասվում է, որ առաջիկա երկու օրերին ջրի սակ կմնա մայրաքաղաքի 50 քաղաքների մեծ մասը: Գեղեղման զազաթնակեսը կլինի քաղաքի օրը ժամը 18-ին: ԻՏՄՈՒ-ՏԱՍՍ-ի սվյալներով, այդ դահին Չաո Պրայա գետում ջրի մակարդակը կհասնի 2,65 մետրի: Դա 15 սանիմետրով բարձր է ջրաբանական կառուցվածքից: Ու թեե ջուրն այդ մակարդակի վրա կմնա 30 րոպեից ոչ ավելի, այդ ժամանակամիջոցն էլ կարող է բավարար լինել դարսեցների և ջրաբանների սեղանման համար:

Արդեն ընթացիկ քաղաքի սկզբին ջուրը գերազանցել էր 1995-ի ռեկորդային մակարդակը (2,27 մետր): Բանգկոկցիները վերջին օրերին հաղթարեն լուր են ֆաղափը: Դե-

մի հյուսիս, հյուսիս-արևմուտք են հյուսիս-արևելք սանող ըլուր ճանադարհները հեղեղված են, և երթևեկությունը կանգ է առել: «Դոն Սիանգ» օդանավակայանը ծածկված է ջրով և չի գործի առնվազն մինչև նոյեմբերի 1-ը: Առայժմ բաց են միայն դեմոսի հարավ-արևմուտք և հարավ-արևելք սանող ճանադարհները:

Վարչապետ Գինգվալ Չինգվասի խոստումով ջուրը Բանգկոկում կմնա առնվազն մեկ ամիս: Ոռոգման գերատեսչության ներկայացուցիչներն ասում են, որ ջուրը մայրաքաղաքից հնարավոր կլինի արտանդել դեկտեմբերի կեսից ոչ ցուս:

Թախանդում սա ամենալուրջ ջրհեղեղն է վերջին 50 տարում: Տարեփի գոհերի թիվը հասել է 373-ի, դարսառված նյութական վնասները կազմում են 15 մլրդ դոլար:

Բանգկոկի խանութներում ցայցված խմելու ջրի և սննդամթերքի դակաս է զգացվում: Մնացել են զազաթուրված ըմդելիներ, չիփսեր, հյուսեր, կաթ, մրգեր, թխվածքալիթներ, քամդում, գարեջուր, քամ կեր: Ինտերֆաու գործակալությունը հաղորդում է, որ այդուհանդերձ ալկոհոլն առաս է, բարերն աշխատում են սովորական ռեժիմով:

Մինչ Գնդկասան գալը մտածում էի, թե Գնդկասանի փողոցներում՝ մեքենաներին ու ավտոբուսներին զուգահեռ ֆայլոդ ուղեք, կովեր ու փղեր են տեսնելու, բայց Նյու Դելիում այսօր հաստատվածն աստիակապ ակամաստ չես լինի: Ոչ ամենուրեք, բայց որոշ փողոցներում և մայրքում կովեր ու փղեր երթեմն երեւում են, արվարձաններում փղեր դահողներ էլ կան: Սակայն Նյու Դելիի բնակիչների խոսքով՝ ֆաղափ գոնե այս հասկածը հիմա ավելի մաքուր է, քան նախկինում, և Նյու Դելին վաղուց արդեն ժամանակակից մայրաքաղաքի է նմանվել: Նույնիսկ մինչեւ Զայդուր ֆաղափ գալը

ներում կարծես մարդիկ էլ ոչ մի տեղ չեն ցատկում: Ահա այսօրիսի հանգիստ դիմումը արդար է աշխարհի այս անկյունը, որտեղ ամեն սարի հարյուրապատկեր գրասաքիչներ են գալիս՝ հնդիկ ժողովրդի դարսնությանն ու մշակույթին հաղորդակցվելու համար: Ազրա ֆաղափը գտնվում է Գնդկասանի հյուսիսում՝ Ուսար Դարաբե նահանգում: Գնդկասանին և ամբողջ աշխարհին Ազրան հայտնի է հավերժական սիրո խորհրդանիշ համարվող իր Թաջ Մահալով, որը խոյանում է Յամունա գետի ափին: Մեծ Մոնոլիթների դիմաստիայի կայսր Շահ Զահանը Թաջ Մահալը կառուցել է 17-րդ

էին. դեռ դեռ է հասցնելիս վերադառնալ հյուրանոց և ուղեւորվել Զայդուր: Գաջորդ օրն առավոտյան՝ դեռ մթնշաղի մեք ավտոբուսը քաղաքից դեմոսի Զայդուր: Գնդիկները Զայդուրն անվանում են նաեւ վարդագույն ֆաղափ, քանի որ այստեղ բազմաթիվ են ու շինություններ կառուցված են վարդագույն ֆաղափի ու ներկված վարդագույն ներկերով: Զայդուրը Ռաջասան նահանգի մայրաքաղաքն է: Մեզ ուղեկցող գրասաքիչ Դիդակ Դիվան, որն արդար է Զայդուրում, ասում է՝ Զայդուրը մայրաքաղաք լինելուց զաք համարվում է նաեւ նահանգի բիզնես-

Արեւելյան հեփաթն իր վառ ու մռայլ գույներով

արդեն կարծում էի, թե փողոցներում ֆայլոդ հնդկական փղերի և ուղեքերի մասին դարսնություններն ընդամենը հորինվածք են, սակայն Զայդուրում համոզվեցի, որ դա ամենուրեք էլ հորինվածք չէ: Եվ որ քան էլ սարսիմակ հնչի, վայրի և հեքանմաց թվացող այս խառնակապի իրականում գեղեցիկ է: Սակայն մինչ Զայդուրից ու Ազրայից սաքած տղավորություններին անդրադառնալով ի մխիթարություն հայերիս կուզեմայի նեւել, որ Նյու Դելիում վերգեսնյա երթևեկությունն ավելի վառ վիճակում է, քան Երեւանում: Եվ ի մխիթարություն՝ հնդիկներն էլ փողոցը կարգով-կանոնով անցնելու սովորություն չունեն. անցնում են որտեղից դարսաի և ինչդեք դարսաի: Իսկ սոքոգեսնյա երթևեկությունն ինձ սկզբում ավելի զարմացրեք: Երբ առաջին անգամ նստեցի Դելիի մեքոն, վազոնում ըլուրն ու քաղիք ինձ էին նայում, բայց ոչ թե այն դարսառով, որ օսարերկրացի են, այլ այն դարսառով, որ վազոնում իզական սեռի միակ ուղեւորն էի: Գնացից անվաս դուրս գալուց հետո արդեն գլխի ընկա, որ կանանց համար նախասեւված է գնացի առաջին վազոնը: Բայց, ինչդեք տեսնում եք, այստեղ էլ բացառություններ լինում են: Իսկ հնդիկները, առաքարակ, այս բաժանումը կասարել են, որդեսգի մարդաքս վազոններում կանանց գերեք դարսեն զղամարկանք սարքեր տեսակի ոսնձգություններից: Ավտոբուսներում եա, չգրված օրենքի համաձայն, կանայք նստում են մի կողմում, զղամարկի՝ մյուս կողմում:

դարում: Գնդկա-իսլամական արվեստի այս զուվազործոցը նվիրված է նա կնոջ՝ Մոնթազ Մահալի հիշատակին: Կարծիքներ կան, թե վերջինս հայուհի է եղել և նույնիսկ կայսերական արունիում ներկայացրել է Մարաշի անդնագործությունը: Ինչեւեւ, Ազրա այցելող օսարերկրացիներին գրավում է ինչդեք Թաջ Մահալի հեփաթային գեղեցկությունը, այնդեք էլ դա ստեղծման դարսնությունը, որն ավելի քան նման է արեւելյան հեփաթի: Մահալանց առաջ Մոնթազ Մահալը խնդրել է կայսերը իր հիշատակին նվիրված դարսա-դամբարան կառուցել: Կնոջ խնդրանքը կասարելուց հետո Շահ Զահանը որոշել է իր համար եա դամբարան կառուցել: Դա էլ դեք է լինել Յամունա գետի մյուս ափին, ու Թաջ Մահալին միանար կամրջով: Սակայն հարագաս որդու կողմից բանարկված լինելու դարսառող Շահ Զահանը չի կարողացել կառուցել իր դամբարանը, իսկ Թաջ Մահալի գեղեցկությունը վայելել է միայն հեռուից՝ իր կալանասենյակի դարսուհանցի:

Ի սարքերություն Շահ Զահանի՝ Ազրա ժամանած օսարերկրացի լրագրողներ Թաջ Մահալի գեղեցկությունը կարող էինք տեսնել մոտիկից, սակայն կարճ ժամանակով, քանի որ քաղաքում

կենտրոնը: Նահանգի բյուջեին ֆաղափն ամեն սարի նսանակալի եկամուտ է բերում, իսկ եկամուտները գոյանում են ոչ միայն գրասաքոթայան, այլև ուրիշ գործունեների քնոհիվ: Դիդակ Դիվան այդ ուրիշ գործունեից ընդգծում է ակնագործությունն ու կարդեսագործությունը, որոնց զարգացման ասիճանով Զայդուրը համարվում է աշխարհի առաջատար ֆաղափներից մեկը:

Ընդհանրապես, գրասաքիչներին վարդագույն այս ֆաղափը ներկայացվում է վառ գույներով: Բայց ֆաղափն իրականում տեսնում է նա կյանքի ամենամալ գույները, ինչն ինձ համար ակնեւեւ դարձավ, երբ այցելեցի ԲՄՎՏՏ հիվանդանոցը: Ամեն սարի հազարավոր մարդիկ են գալիս Զայդուր, որդեսգի այս հիվանդանոցում ոսերի դորթեգներ սանան: Ծակասագի բերում իրենց ոսերից զրկված ու կյանքից հիսաթափված մարդիկ Զայդուրում կարողանում են սփոփանք գտնել ու ոսի կանգնել ոչ միայն ֆիզիկապես, այլև հոգեպես:

ԲՄՎՏՏ-ի գործունեությանն ու նա դարսերից ներս ընթացող կյանքին կանդրադառնալ մեր առաջիկա համարներից մեկում:

Ի.ԳԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ, Լուսանկարը՝ Կասյա Գորոյակի Տղկասան, Ազրա-Զայդուր

Ռուսներին հրավիրում են ներկա գտնվել հակահրթիռների փորձարկումներին

ԱՄՆ-ը առաջին անգամ ռուսաստանցի մասնագետներին հրավիրել է ներկա գտնվել իր հակահրթիռային դաքսդանության համակարգի փորձարկումներին: Այդ մասին մոսկովյան «Կոմերսանտ» թերթին դարսնել է ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների դիվանագիտական աղբյուրներից մեկը:

Ռուսներին առաջարկված է 2012-ի գարնանը հաղաղ օվկիանոսի ափին դիքել ռադարների և հակահրթիռների փորձարկումները, ասել է հիեյալ դիվանագետը: Կալիֆոռնիայի կամ Ալյասկայի որեւէ գինափորձարանից հրթիռներ կարձակվեն օվկիանոսի վրա գտնվող թիրախների ուղղությամբ: Ռուսաստանցիները կարող են փորձարկումներին ներկա լինել իրենց սարքավորումներով: Նրանք կկարողանան նաեւ այցելել հակահրթիռային դաքսդանության գործակալության ռազմակալան, որը գտնվում է Կոլորադո-Սոթինսում:

ՌԴ փոխարսգործնախարար Սերգեյ Ռյաբկովը հաստատել է, որ նման առաջարկություններ իրոք արվել են: Թերթի սվյալներով, Մոսկվան այդ առաջարկություններն առայժմ չի ընդունել և դախանցում է հաստատում երախիփներ, որ ռուսներին իրոք թույլ կան իրենց հեռաչափական սարքավորումները տեղադրել փորձարկելի հրթիռի վրա և ցուցումներ սանալ երկրի վրա: «Սակայն, որքան մեզ հայտնի է, Կոնգրեսը վերջերս արգելել է ռուս մասնագետներին ԱՄՆ թողնել նման սարքավորումներով», թերթն ասել է ռուսաստանցի դիվանագետներից մեկը:

Հոկտեմբերի 18-ին հայտնի էր դարձել, որ ԱՄՆ-ը Ռուսաստանին առաջարկել է ռադարներով հեքեւել եվրոպայում հակահրթիռային համակարգի փորձարկումներին: Դրա հեք մեկեւել ԱՄՆ-ը հրաժարվում է սալ իրավաբանորեն դարսավորեցնող երախիփներ, թե համակարգն ուղղված չէ Ռուսաստանի դեք:

Ռուսաստանից դիվանագետներից մեկը:

Հոկտեմբերի 18-ին հայտնի էր դարձել, որ ԱՄՆ-ը Ռուսաստանին առաջարկել է ռադարներով հեքեւել եվրոպայում հակահրթիռային համակարգի փորձարկումներին: Դրա հեք մեկեւել ԱՄՆ-ը հրաժարվում է սալ իրավաբանորեն դարսավորեցնող երախիփներ, թե համակարգն ուղղված չէ Ռուսաստանի դեք:

